

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta déliben		

Miért oszlatták fel a munkáspártot?

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 16.

A belügyminisztérium ma este terjedelmes kommünikét bocsájtott ki a kommunisták ellen kiadott intézkedéseiről, melynek folytán — mint ismeretes — több munkásvezért letartóztattak. A nyilatkozatban főleg az okokat ismertetik, amelyek miatt szükségessé vált a rendkívüli rendelkezések kiadása. A hivatalos közlés a következőképpen hangzik:

„A pártbatalmi politikai járvány a kommunizmus, melynek a fel szabadulás és egyesülés előtt is már sokan áldozatai voltak, sajnos, ezután sem szűnt meg. A kommünista pártot — mint ismeretes — az államvédelemről szóló törvény alapján fel kellett oszlatni, ezt a törvényt pedig sürgősen hozták meg, a körülmények kényszerítő hatása alatt. Draskovity belügyminiszter meggyilkolása adta az impulzust a hatóságok ennek ellenére figyelemmel voltak a munkásság anyagi helyzetére és megengedték az egyes munkásszakszervezetek működését.

A kommünista vezérek a fogságból való szabadulás után, a szabadlábban lévők pedig a kecélyek lecsillapultával új és tevékeny akciót kezdtek meg, különböző címeket, mint például a független munkáspárt, az ifjú munkások szervezete és szakszervezeti elnevezéseket felhasználva, azokat a kommünista-párt eszközévé tették.

A belügyminisztérium az államrend és béke érdekében kénytelen volt olyan rendeletet kiadni, melylyel a kormány összes tagjai is egyetértettek — hogy az államvédelemről szóló törvény alapján feloszlatja a munkáspártot s mindazon szakszervezeteket, amelyek a kommünista célok szolgálatában állottak.

Letartóztatott kommünista-vezérek.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 16.

A beogradi rendőrség letartóztatta Novakovity Koszta volt kommünista képviselőt, a nemrégiben megjelent „Macedónia“ című röpirata miatt, mely állítólag az állam ellen izgatató kitételeket tartalmazott. A vádtanács még a délelőtti folyamán tárgyalta az ügyet és megerősítette a rendőrség letartóztatási végzését.

Ugyancsak a délelőtti órákban őrizetbe vették Jovanovity Brajko ügyvédjelöltet, a „Radnik“ munkatársát.

A király visszatért Beogradba.

Ma kezdik meg a kihallgatásokat.

— A „Torontál“ beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 16.

Csütörtök délelőtti várták a király Beogradba érkezését, ez azonban váratlanul már szerdán déliben bekövetkezett. Az udvari különvonat déli fél tizenkét óraker futott be Topoláról a főpályaudvarra, ahol a kormány megbízásából Popovity közlekedésügyi miniszter, Lazarevity főkapitány-helyettes és az udvari személyzet várta. A király Hadzity tábornok első szárnysegéd és Damjanovity udvarnagy kíséretében szállott ki az udvari vonatból, rövid beszélgetést folytatott a közlekedésügyi miniszterrel, majd autójába szállt és az udvarba hajtatott.

A király megérkezése nagy élénkséget váltott ki. A miniszterek gyors egymásutánban felkeresték Pasity miniszterelnököt, akivel a közeljövőben bekövetkező eseményekről tárgyaltak.

A képviselői klubok, melyek eddig néptelenül ásitottak, hirtelen megjelentek érdeklődő képviselőkkel, akik izgatottan tárgyalták a várható fejleményeket.

A külügyminisztérium palotája előtt nagy csoportokba verődve gyülekeztek az érdeklődők, akik türelmetlenül várták az anyagi hangoztatott fordulatot, mely végre kibontakozást eredményez a jelenlegi politikai helyzetből.

Beavatott politikai körökben mára vélték a változás bekövetkezését és bizonyosra vették, hogy a délután folyamán döntő esemény történik. A jól informáltak is esatlatkoztak azonban, mert a király nem fogadott senkit, hanem autósétát tett a Topesid'ra. Pasity sem mutatkozott a délután folyamán s az egész időt a szőlőjében lévő villájában töltötte el.

A politikai helyzetben esedékes változás beköszöntése tehát csütörtökre várható. Srskity belügyminiszter az este, amikor a külügyminisztérium épületét elhagyta, újságírók előtt kijelentette, hogy Pasityot csütörtök délelőtti fogadja kihallgatáson a király. Mint politikai körökből hírlik, a miniszterelnök az audiencia után beadja a kormány lemondását. A lemondó-levél elfogadása után Jovanovity Ljuba kap meghívást az udvartól, aki a parlamenti helyzet felől informálja a királyt.

Arra való tekintettel, hogy a király Beogradba való visszatérésevel megkezdik a kibontakozásra irányuló tanácskozásokat, Davidovity Ljuba, a demokrata-klub elnöke meghívót küldött az összes ellenzéki pártok vezéreinek, amelyben felkéri őket, hogy péntek délelőtti okvetlenül a fővárosban legyenek. A jelzett napon ugyanis közös konferenciát tartanak az ellenzéki klubok, amelyen megbeszéljük állásfoglalásukat. Davidovity a meghívást már csak azért is fontosnak minősítette, mert valószínűnek tartja, hogy a király döntés előtt több ellenzéki pártvezér véleményét is meghallgatja.

Az ellenzéki vezetőférfiak közül Davidovityon kívül csak Korosec tartózkodik Beogradban, aki ma délelőtti konferenciára hívta össze a klerikális képviselői klub tagjait. Az ülésen a pénteki közös értekezlet tárgyalták meg. Korosec referált a politikai helyzetről, néhány klerikális-párti képviselő pedig az egyes szlovén hatóságok ellen elhangzott újabb panaszokat ismertette.

Nem veretnek egyelőre magyar érepenzt.

Budapest, jul. 16.

A szanálási bizottságban Korányi pénzügyminiszter arra a kérdésre, hogy veretnek-e az idén magyar érepenzt, kijelentette, hogy erről egyelőre még nem lehet szó. Nincs állami pénzverdenk — mondotta — ujnak a felállítása pedig réngeteg pénzbe kerül. A kormány különben még nem határozott afelett, hogy állami pénzverdet létesít, vagy pedig a Nemzeti Bankot bizza meg az érepenz előállításával. A papírváltópénz egyébként egyelőre megfelel a feladatának.

Romániában megdrágult a vasút.

A „Torontál“ tudósítójának távirata

Bukarest, jul. 16.

A román kormány a közlekedésügyi miniszter javaslatára elhatározta, hogy augusztus elsejétől huszonöt, október elsejétől pedig újabb huszonöt százalékkal fel emeli a vasúti személyszállítási díjtételeket.

Az új teheráru díjszabás kidolgozása most folyik. Egyes cikkek szállítási árát kétszázötven százalékkal is megdrágítják.

Háboru a délszerbiai rablók és a katonaság között.

Kétszáz rabló és tizenkét katona elesett.

Beograd, jul. 16.

Koszovszka-Mitrovicáról jelentik: Galika mellett tegnap reggeltől déli tizenkét óráig heves harcok folytak a esendőrség, katonaság és a délszerbiai rablók között.

A katonaság a községből kapott értesítés kézhezvétele után négy ágyúval vonult fel Koszovszka-Mitrovicáról Galika elé, ahol a rablókat már megerősített árkokban és kővárakban találta. A katonai parancsnok, Sztojanovity ezredes, járőrt küldött ki a rablók vezéréhez, hogy megadásra szólítsa fel őket. A rablók azonban nem hederítettek a követeket megillető salvus konduktusra, hanem visszavonulásra való felszólítás nélkül lelőtték a katonákat. Az embertelen eszekekedet láttára a parancsnok tüzet vezényelt. A tüzérség heves tüzelése csakhamar elpusztította a fedezékeket és a várakat és kiűzte rejtekeikből a rablókat, akiknek számuk hozzávetőlegesen négyszáz főnyi lehetett. A körülkerített banditák a kelepecét látva, mindenáron kiörmni igyekeztek a mindinkább szűkülő gyűrűből és csakhamar támadat kezdtek a szüntelenül tüzelő katonák és esendőrök ellen. Rövidesen izgalmas közelharc fejlődött, mely a déli órákig tartott. A rablók kevés kivétellel elesetek vagy fogságba kerültek s csak kevesen menekültek ki a katonaság gyűrűjéből.

A halottakról és sebesültekről érkező jelentések szerint a rablók közül kétszázán estek el, a esendőrség és katonaság vesztesége pedig tizenkét halott és tizennégy sebesült. Hírlik, hogy az elesett banditák között van Azen Bojka, a hírhedt délszerbiai haramiavezér is, akinek fejére vérdíjat tűztek ki.

A hősi küzdelemben elesett katonákat és esendőröket Koszovszka-Mitrovicára szállították, ahol nagy pompával folyt le a temetésük.

Háromezer kispesti munkás sztrájkol.

Budapest, jul. 16.

A kispesti Hofherr és Schrantz mezőgazdasági gépgyárban a munkások már régebben bérköveteléssel léptek fel, amelynek teljesítéséről azonban nem akartak tudni a vezetők. Mivel a munkásság kivánságát az újabb határidő leteltéig sem respektálták, tegnap háromezer alkalmazott beszüntette a munkát.

A delegációk Londonban.

Páris, jul. 16.
Herriot francia miniszterelnököt Londonba való elutazásakor a pályaudvaron összegyűlt tömeg lelkesen megéljenzte. Párisban a konferenciáról az a benyomás, hogy legfeljebb két hétig tart. Titokzatoság veszi körül Amerika ugynevezett megfigyelő delegátusát, akinek állásfoglalásának nagy jelentőségét tulajdonítanak.

London, jul. 16.
A Herriot vezetés alatt érkező francia delegációt és a Theunissel az élén jövő belga küldöttséget Mac Donald fogadta a londoni főpályaudvaron. Erkezéskor mellette minden nagyobb ünnepélyt s a fogadtatás szerény keretek között folyt le.

A spanyolok Marokkóban.

Madrid, jul. 16.
Primo di Rivera Tetuanba érkezett, ahol szemlélet tartott a csapatok felett.
A Spanyolországhoz hű marokkói főnökök összejövetelében Primo di Rivera kijelentette, hogy Spanyolország a spanyol protektorátust a civilizáció és a haladás mintaképevé akarja tenni. Eppen ezért a gyűlöletnek el kell tűnnie. Ha a béke újból helyreáll, Spanyolország egyetlen spanyol katonát sem akar Marokkóban hagyni és az ország saját katonai erőt fogja megbízni azzal a feladattal, hogy a marokkóiak személyes biztonságát biztosítsa. A békétlenséget szítókkal szemben a direktórium kérésekkel lesz.

Egy bánási órásság bűne.

Két torontálmezei bűnös köröznek a szerbiai hatóságok.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 17.
A bünygyi hatóságok tegnap körözlevelet küldtek Beeskerekre, melyben két bánási illetőségű bűnös személyleírását közlik s kéri ennek alapján kézrekerítésük végett a nyomozás megindítását.

Az egyik köriratban Rekencon Leopold 22 éves torontálmezei származású órásságát keresik, aki Mitrovity Vojislav Ivanovacs-kai (szerbiai) órás- és ékszerésznél állott hosszabb ideig alkalmazásban s onnan egy sikerült lopás végrehajtása után megszökött. A körözlevél adatai szerint Rekencon tíz órát vitt magával emlékképpen, még pedig a legjobb gyártmányúak és a legszebb kivitelűek közül, úgy hogy munkaadójának tetemes kárt okozott.

A másik átiratot a pozsareváci főispáni hivatal küldötte és ebben Marjanszki Mihajlo Gyorgye szakmai illetőségű földmivest körözi, akit a törvényszék husz hónapi börtönre ítél el különféle büntettek miatt. Marjanszki a büntetés kitöltését megkezdte ugyan, rövid idő múlva azonban megszökött s azóta nyoma veszt.

Mindkét bűnös személyleírását továbbították a vidéki esendőségeknek, melyek megindítják a nyomozást kézrekerítésük végett.

Az Egyesült-Államok beavatkoznak a délamerikai forradalomba.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Newyork, jul. 16.
Az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy hadihajókat küld Santosba. A hadihajók közül néhány már utnak is indult a hadszíntér felé.

A brazíliai forradalomról egyébként ellentétes hírek érkeznek. Rio de Janeiróból érkező jelentések szerint a kormány csapatok nagy győzelmet arattak és diadalmasan nyomulnak előre. Sok helyütt szétzül-

lesztették a forradalmárok hadseregét.

Más jelentések viszont arról számolnak be, hogy a lázadás egyre terjed s a kormány csapatok tehetetlenek a mindinkább növekedő számú forradalmárokkal szemben.

Buenos Airesből jelentik: Saopaulóban a helyzet rendkívül zavaros. A felkelők száma huszezer főre rug és állandó erősítéseket kapnak. Az utóbbi napok harcaiban közel négyezer ember esett el.

Orvosolják az új tisztviselői beosztásnál történt sérelmeket.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 16.
Ma délelőtt megyei tisztviselőkből álló küldöttség járt Beogradban, amely a belügyminisztériumtól az új tisztviselői törvény teljes végrehajtásáért történt sérelmek orvoslását kérte.

A minisztériumban megígérték, hogy a bejelentett eseteket beható áttanulmányozás tárgyává teszik és ahol sérelmes beosztást találnak, korrigálást fognak végezni.

Az átesoportosításnál különösen

azok panaszát veszik figyelembe, akik teológiai fakultást végeztek és mint ilyenek hosszabb közigazgatási gyakorlattal is rendelkeznek. Ezeket a második csoportból átvesszik az első csoportba.

Beeskereken két ilyen átminősítést is alkalmaznak, még pedig dr. Zupkovity Pavel vármegyei főjegyző, volt kamizsai polgármester és Jankahidac Zsikvo esetében, a kiknek új beosztását tényleg sérelmesnek találták.

Előkészítik a választásra a beeskereki névjegyzékeket.

Döntenek a vitás felvételi kérvények felett.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 17.

A mai bizonytalan politikai helyzetben mindinkább megerősödik a feltevés, hogy a rövidesen beálló kormányválságot a választási mandátum kiadásával fogják megoldani. Ennek megőrténte esetén a megbízatás átadásának napjától számított két hónapon belül lefolyanak a választások, melyek újabb alkalmat adnak a népnek, hogy megnyitkoztassa, kiket akar parlamentjében érdekeinek képviselőjéül látni. A szeptemberben esetleg bekövetkező választások más szempontból is nagyjelentőségűek, mert ezuttal először vehetnek részt a magyarok nagyobb számban az új államalakulat óta. A múlt év tavaszán a még hiányos jegyzékek rendkívül sok kisebbséghez tartozó állampolgárt zártak ki az elől, hogy polgári jogát gyakorolja s bár a mostani is több helyütt nem teljes, mégis a magyarság és németiség nagy részének alkalmat ad a választáson való részvételle.

Beeskereken is számolnak a választások esetleges kiírásával s minden intézkedést megtésznek, hogy annak megtörténeése készületlenül ne érje a hatóságokat. A névjegyzékek kiigazítását befejezik, a városnál lévő felvételi kérvényeket sürgősen elintézik és arra törekcsenek, hogy minden ezirányú folyamodvány ügyében mielőbb határozatot hozzanak. A vitás kérvényeket áttették a rendőrségre, ahol záros határidőn belül beszérik a

szükséges adatokat s a jelentést visszaküldik a városnak, mely ennek alapján dönthet a felvétel teljesítése vagy megtartása felett. A rendőrség néhány száz, főleg magyar nemzetiségű állampolgár ügyében állítja össze a választójogosságot megállapításánál előirt adatokat s a nagy munkát az ügy sürgősségére való tekintettel néhány napon belül intézi el.

Augusztus elsején nyitják meg

a vasutasok sportpályáját.

Beeskerek, jul. 17.

A beeskereki vasutasok sportegyesülete — mint ismertes — nagyarányú nagyvárosi mintára tervezett sportpályát épít a Bégapart állomással szemben lévő üres telken. A munkálatok — értesülésünk szerint — már előre haladót stádiumban folynak, a legszükségesebb részekben pedig már a befejezéshez közelednek. A pálya rövid időn belül való elkészültével aktuálissá vált a megnyitás kérdése.

Az egyesület augusztus elsejére tervezi az ünnepélyes megnyitást, amelyre hivatalosak lesznek a hivatali vezetőkön kívül Beeskerek számottevő személyiségei is. A program részleteinek megállapításán és részletes kidolgozásán most fáradozik a rendezőség s így az ünnepség lefolyása még nagyjából sem ismertethető. Az egyesület mindent megtesz, hogy az ünnepélyt minél impozánsabbá tegye s ezért előrelátólag nagy anyagot ölel fel a program. Az első mérkőzésre, amely beléptidijmentes lesz, minden valószínűség szerint vidéki csapatot hoz Beeskerekre a pályaváto egyesület.

HIREK

— július 17.

A külügyminiszter visszatérése Beogradba. Beogradból jelentik: Ninesity Momesilo külügyminiszter prágai és wieni újáról ma érkezik vissza Beogradba.

Halálozás. Marinkov Jovan 67 éves nyugalmazott városi ellenőr kedden, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhalt tisztviselő évtizedeken át volt törekvő, szorgalmas alkalmazottja a városnak. Teme-tése tegnap délután négy órakor ment végbe a Karagyorgyev (Vásár) téri gyászházból, a városi tisztviselői kar részvétele mellett.

Beeskerek város új adótanácsnoka. A belügyminisztérium még régebben Radulovity Dusán noviszádi rendőrfőkapitány-helyettes Beeskerek város adótárnokává nevezte ki. Radulovity tegnap érkezett meg Beeskerekre és a mai nap folyamán veszi át új hivatalát. — Radulovity még a télen a város szolgálatába állott. Mint rendőrfőkapitány a bünygyi osztályt vezette s innen került főkapitány-helyettesi rangban Noviszádra, ahonnan most újra Beeskerekre nevezték ki.

Módos új elnevezése. Beogradból jelentik, hogy a belügyminisztérium Módos község nevét Torosevóra változtatta.

Leszúrták, mert édesanyja védelmére kelt, Mikity Ilja vladimirovái földmives házi perpatvarból kifolyólag megverte az édesanyját és vadházastársát, Garity István, az asszony felöltött fia épen a kérdéses időben tért haza és tanuja volt, a mikor Mikity édesanyját megverte. A goromba bánásmód, melyet anyjával szemben rendszeresen tanusított, rendkívül felbőszítette és megtámadta a brutális földmivest. Mikitynek több sem kellett, kirántotta bieskját és belédöfte Garity mellébe. A legényt, aki súlyos sérüléseket szenvedett, a lakásán ápolják. A támadó ellen megindult az eljárás.

Az amerikai követség elutazott Bukarestből. Bukarestből jelentik: Az amerikai követség személyzele a bányatörvény elleni tiltakozása jeléül elhagyta a román fővárost.

Nem tudott élni a felesége nélkül. Budapestről jelentik: Lovász Ferenc 72 éves munkavezető, akinek négy hete meghalt a felesége, ki-ment az elhalt; sirjához, ahol elvágta a nyakát. Buestsoraiban azt üzeni hat gyermekének, hogy nem bírt tovább élni felesége nélkül.

Gyilkolt a marólug. Megrendítő szerencsétlenség történt Pancsevön. Gelsinger Johanna pancsevői lakosnő nagymosást végzett s a luggal télt üveget a teknő sélére tette. Az asszony két éves János nevű fia valahogyan megkaparintotta az üveget és kiitta tartalmát. A szerencsétlen gyermek súlyos belső sérüléseket szenvedett, melyekbe még aznap belehalt. A vizsgálat megindult annak megállapítása végett, hogy terhel-e valakit felelősség.

Bismarek unokája szerencsétlenül járt. Berlinből jelentik: Bismarek Ottó német nemzeti képviselő, a vaskancellár unokája, Bambergnél lezuhant a repülőgéppel. A fiatal Bismarek súlyos sérüléseket szenvedett.

A német vízum új ára. A beográdi német követség Torontál-Temes megye vezetőségéhez köriratot küldött, amelyben értesíti a közönséget, hogy a Németországba szóló vízum árát háromszázhetvenöt dinárban állapította meg.

Sorozás Beodrán. A becskeréki katonai parancsnokság sorozóbizottsága, a melencii és novibeseji uniocek lesoroztatása után tegnap Beodrán működött. Ez alkalommal az 1903-as évfolyambeli hadköteleseken kívül sor alá kerültek a korábbi évek ideiglenes alkalmatlanjai is.

Fiatalon a halálba. Budapestről jelentik: A Citadellánál ifj. Szentiványi József 22 éves tőzsdebizománnyos barátja szemeláttára szívenlőtte magát. A dzsentrialsádból származó fiatalember bucsulevelében azt írja, hogy a tőzsdén tönkrement, anyagi csapásokon kívül szerelmi bánat is gyötörte és ez kergette a halálba.

Köröznek egy alórmestert. A vrsaci katonai parancsnokság fogházából fufangos módon megszökött Sztambuk Rajko alórmester. Mintán mindeztideig nem sikerült kézrekeríteni, a katonai parancsnokság körözőlevelet adott ki ellene.

Működnek a besurranó tolvajok. Till József katarinováci földműves házába óvatlan pillanatban besurran egy tolvaj és összeszedte a kezéigébe akadt ruhaneműeket, megszökött. A nyomozás folyik a tettes kilétének a megállapítására.

Tűz. A Becskerékekkel szomszédos Szrpszkitebejen nagy tűz pusztított. Pungul Milutin ottani földműves háza a kéményből kipattanó szikrától kigyulladt és porig leégett. A tűzkár meghaladja az ötvenhatvan ezer dinárt.

Meglopott egy kávéházi felirónót. Jovanovity Mita pansevóvi cipészegéd érzékenyen meglapta Neumann Teréz kávéházi felirónót. Mintegy kétezer dinár értékben elvitt egy női aranyórát és egy cigarettaszípkát tokkal, azonkívül pedig közel háromszáz dinárt. Jovanovity ellen megindították az eljárást.

Gombamérgezésben halt meg egy egész család. Szarajevóból jelentik: Urlep József nyugdíjas állami tisztviselő és családja nagy kedvelője volt a gombáknak, amelyeket Urlep maga szedett az erdőben. Vasárnap reggel Urlep ismét hozott gombákat az erdőből, amit vaesoránál költött el a család. Ejjel 11 órakor Urlep feleségét fogta el a rosszullet, röviddel utána Urlepet, hajnalban pedig 8 éves unokáját. A reggel hívott orvos azonnal a kórházba szállította őket, de nem lehetett rajtuk már segíteni, mert estére nagy kínok között meghaltak.

Reuma, csusz, köszvény, ischias Isten veled, örökre válunk kellett mert jó uracsám névnapomra „Radio Balsamicá”-val meglepett. Kapható: Obavestajni Biro, Patsityeva (Tomasováci) utca 8.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a „Progres” távirati iroda II. osztályának mai számunkban megjelenő hirdetésére. Minden kereskedőnek, iparosnak és vállalatnak eminens érdeke címét azonnal nevezett vállalatnak beküldeni.

„Delka” és „Turul”-cipők kizárólag Vilim Herzfeldnél!

A Bánság faellátása veszélyben.

Többszöröse felemelik a romániai faanyag behozatalt vámját. — A belföldi árut megdrágítja a vasut. — Szállítási engedélyeket kért a becskeréki kamara.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, jul. 17.

Mivel a romániai határ mentén fekvő városok és községek rendkívül megezen és drágán jutnak belföldi tüzelőfához és épületfa anyagokhoz, a bánsági kereskedelemi és iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmiügyi minisztériumhoz, hogy a faanyagok behozatalára megállapítandó vámnál legyen erre tekintettel s hasson oda, hogy a Bánság bizonyos kedvezményben részesüljön.

Az eddigi importilletékek lehetővé tették a torontáli és temesi fakereskedőknek, hogy Romániából szerezzék be szükségletüket, a vámilletékek többszörös felemelése folytán azonban elesnek a jutányos beszerzési forrástól és kénytelenek belföldön fedezni szükségletüket. Szlavóniából kellene tehát faanyagot rendelniök és onnan szállítani a szükséges készleteket a Bánságba. Bár a beszerzési ár tekintetében nem mutatkozna jelentősebb különbség a romániai és a belföldi ár között, a vasuti szállítás hallatlanul magas díjtételei annyira megdrágítják, hogy ára a mai fogyasztásba kerülő külföldi fánál jóval nagyobb s így érzékenyen hatna a lakosságra, mely eddigelé lényegesen olcsóbb pénzért szerezhette be szükségletét.

A kamara az alapos és elfogadható indokok alapján arra kérte beadványában a kereskedelemiügyi minisztériumot, hogy az új behozatali vámtarifa magasabb illetékeit csak az ország más részeibe szóló küldeményeknél alkalmazza, míg a bánsági címzettnek szóló faszállítványoknál hagyja érvényben a jelenlegi minimális vámot. Amennyiben a kérelmet nem teljesítheti vagy annak elfogadása reménytelennek látszik, annak a kieszközölését folyamosította meg a kamara, hogy hasson oda, hogy a Szlavóniából a Bánságba irányított faküldeményeknél negyvenötven százalékos fuvarengedélyt biztosítsanak.

Kérelméül hivatkozott arra, hogy Dalmácia, mely kenyérellátás tekintetében passzív terület, hasonlóképpen teherárú engedélyt kapott s így helyénvaló volna, hogy a Bánság, amely viszont tüzelőanyagban szegény, ugyanolyan méltányos elbánásban részesüljön.

A kereskedelemiügyi miniszter a beadványra tegnap küldte meg a választ, melyben kijelenti, hogy a vámkedvezményt a hazai termelés elhelyezése érdekében nem adhatja meg, azonban kilátásba helyezheti a kért szállítási kedvezmény engedélyezését.

Hölgyek! El ne mulassza senki, hogy az új modern higiénikus nőfodrásztermet megtekintse. (Főutca.) Bejárta a Torontáli Kaszinó épületében és a Pupinova (Árpád) utcáról is. Szíves pártfogást kér **Kéczy M.-né.**

A vérbajos Prága. Prága város képviselőtestületének a napokban tartott ülésében a főpolgármester bejelentette, hogy a város tehetetlenül áll a prostitúcióval szemben. Ennek oka a nemi betegségek leküzdéséről szóló törvényben rejlik, amely nemcsak hogy nem érte el célját, hanem még növelte a prostitúciót és a nemi betegségeket. A városi orvos szerint Prága lakosságának husz százaléka vérbajos. A hatóságok csak a rongyokba öltözött utcai nőket csukják le, ellenben tehetetlenek a barokban és a borozókban dusan sarjadjó prostitúcióval szemben.

Kurirunk minden másnap rendszeresen utazik Beográdba. Banatszka Trgovacska Agencija Veliki Becskerék, Aleksandrova-u. 27. Telefonszám 32.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Becskerék. Telefon 329.

Bukarestbe szállítják Kolozsvár okmánytárát? Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári városházán napok óta élénken tárgyalják a kormányt az okmánytárát, amelynek alapján a város régi okmánytárait elhelyezett történelmi feljegyzéseket, okiratokat, könyveket, pergamenteket — szóval az egész okmánytárát — átszállítsák a bukaresti országos levéltár számára. Kolozsvár városának okmánytára Erdély történetének valóságos kincses bányája. A városi tanács ezért a kormány ezen rendelkezésének nem akar eleget tenni s tiltakozó feliratot intézett a kormányhoz a rendelkezés megmáskosítása érdekében.

A japánok nem akarnak tudni a esókról. Tokióban a franciák nemrég művészeti kiállítást rendeztek, amelynek kétségkívül legszebb darabja Rodin „Csók” című remek alkotásának bronzmásolata. A rendezőség azonban nem volt tisztában a japánok mentalitásával, mert ezzel a remek szoborral ugyancsak megjárta. A megnyitás napján ugyanis fura meglepetésben részesültek a látogatók. Rodin mesterműve köré bambuszfalakat vontak, úgy hogy

a szobrot egyáltalában nem lehetett látni és hiábavaló volt a rendezőség tiltakozása, nemcsak hogy eltakarva maradt a szobor, hanem a rendőrség elrendelte annak eltávolítását. A francia nagykövetség at-taséja, aki ebben az ügyben eljárta a rendőrségen, ott azt a választ kapta, hogy: — A esókolodzás undorító dolog és a japánok egyáltalán nem óhajtkák, hogy hazájukban ilyen szokások honosodjanak meg!

Bonyodalom egy területésáv tulajdonjoga fölött.

A románok Párdánytól vonakodtak kiadni egy sínpárt

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, jul. 17.

Megírta a „Torontál”, hogy Párdánytól felszűnik a vasuti síneket, mivel az új határmegállapítás folytán elvesztette vasuti összeköttetését. Párdány és Módos község közé ugyanis román terület ékelődött, ezen a sávon fekszik Fény község is, melynek állomása a két jugoszláviai község közé esett. Ilyenformán a közvetlen összeköttetés megszűnt a két vasutállomás között s így a vasutigazgatóság céltalannak tartotta a sínek meghagyását is.

A vasuti sínek felszedését nemrégiben kezdték meg s a napokban csaknem teljesen befejezték. Csupán egy részen maradt meg a sínpár, amelynek területének hovatartozandósága felett vita indult meg a két ország határei között. Az SHS részen ragaszkodtak ahhoz, hogy elismerjék, hogy a vitás terület az SHS állam birtoka, viszont a románok semleges zónának jelentették ki a sávot s minden kapacitálás dacára sem voltak hajlandók álláspontjukat tárgyalni. Az SHS határvédelmi és vasuti közegek hiába bizonyították, hogy semleges zóna nincsen, régen megszűnt s az említett területre birtokosi joguk van. — a rábeszélés mit sem használt.

A bonyodalom megoldását végül is Petkovity Radomir ezredes, az SHS határmegállapító bizottság elnöke vette kezébe, akinek erőyes intervenciójára a románok végre feladták álláspontjukat és megengedték, hogy a színtük semleges sávról is elszállítsák a vasuti síneket. A mintegy háromszázötven méteres sínpárt — mely csaknem diplomáciai bonyodalom tárgyává vált — már fel is szedték.

A kiadóhivatal telefonja — 21
A szerkesztőség telefonja 281.

Az eredeti 875e

Schicht-szappan

a „Szarus”-védjeggyel,
minden takarékos házi-
asszony kedvence szappana.

Valódi csakis a Schicht névvel és a „Szarus”-védjeggyel

A „Kék horgony“ bűnpöre.

London, jul. 15.

Óriási izgalom és érdeklődés előzte meg annak a szenzációs bűnpörnek a tárgyalását, amelynek vádlottját, Jean Pierre Vaquier, az ellene szóló sok súlyos bizonyíték terhe alatt kénytelen volt az angol bíróság halálra ítélni. A pert egész Angliában „A kék horgony“ bűnpörének nevezik s annak előzményei felette szenzációsak.

Jean Pierre Vaquier az elmúlt nyáron megismerkedett Biarritzban egy feltűnő szépségű angol nővel, Jones asszonnyal. Kettejük között hamarosan intim viszony fejlődött, amely még akkor sem szűnt meg, amikor Jones asszonyt férje, aki Londonban a „Kék horgony“hoz címzett szálloda tulajdonosa volt, hazahívta. Vaquier az asszonnyal együtt Londonba utazott, s a férj szállodájában szállt meg. Vaquiert elviselhetetlen féltékenység gyötörte s egy szép napon Jonesnek keserű helyett sztrichnint adott, úgy hogy a férj azután hirtelen kínok között meghalt.

A tárgyalás elé, ilyen előzmények után, óriási érdeklődéssel tekintett London közönsége s a tárgyalásra rendelkezésre álló háromszáz jegyre négyezernél többen jelentették be igényüket. A tárgyaláson Vaquier körömszakadtáig tagadt s hogy magát megmentse, nem retent vissza attól sem, hogy Jones asszonyt feslett életének tüntesse fel. Az esküdtek mindazonáltal bűnösnek mondták ki és a bíróság azután ezen az alapon halálra ítélte. A tárgyalás izgalmas jelenettel ért véget. Vaquier ártatlanságát hangoztatta, a bíróságot ököllet fenyegette s amikor ki akarták vezetni a teremből, a börtönőrökkel verekedést kezdett. A bíróság és a közönség eltávozott s a törvényszéki épület folyosóján még akkor is hangzott Vaquier elkeseredett ordítása:

— Ártatlanul ítélték el!

Aller képes családi lapja címen új nagy amerikai szabású képes hetilap indult meg. A lap rendkívül gazdag és változatos tartalmu, az élet minden részletére kiterjedő tanulmányokat és felvilágosítást nyújt, pompás illusztrációkkal, érdekes olvasmányokkal. A lap első száma most jelent meg és állandóan kapható az Orient főntei üzletében. Ára 12 dinár.

TÖZSDE

Július 16.

Beograd. (Zárlat.) London 360-50, Páris 440, Milánó 363-50, Genf 1537-50, Bukarest 38-50, Newyork 8425, Prága 250-50, Amsterdam 3210.
Zürich. (Zárlat.) Berlin 130-50, Budapest 68, Newyork 548, Prága 1625, Wien 00077-50, Varsó 108, Bukarest 250, Beograd 650, London 2396, Páris 2827-50.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 955-975, Bukarest 370-390, London 355000-260600, Milánó 3500-3570, Newyork 81200-82500, Páris 4190-4290, Prága 2400-2450, Wien 11485-11675.

Az értékpapírpia.

Árak 1000 koronában — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(4950)	4950
Magyar Ált. Hitel	(563)	572
Pesti Magy. Keresk.	(1250)	1265
Leszám. és Pénzv.	(84)	83
Pesti Hazai	(3625)	3700
Hermes váltóüzlet	(40)	318
Salgótarjáni	(562)	575
Rimamurányi	(138)	139
Égisz	(32)	31
Horvát cukor	(500)	530
Dél cukor	(900)	910

Olimpiász

Mint jeleztük, a kardesapat döntőjében Olaszország vitte el a győzelem pálmáját. Második Magyarország, harmadik Hollandia, negyedik Csehszlovákia lett. — A magyarokat a zsüri hihetetlen pártoskodása fosztotta meg a győzelemtől.

Ujabb eredmények a táviróvonal zavarai miatt nem érkeztek.

Sport

Grác—Zágreb 4:0.

Az egyetközi kapitány felhívja a következő játékosokat, hogy július hó 17-én, csütörtökön délután 6 órakor jelenjenek meg az AK Obility pályáján.

A) csapat: Merschbacher (tart. Sztankov). — Kohn, Kolarov (Jakabos) — Francuski, Avramov, Lefelholz I. — Kovalski, Podgradzki, Pop, Tkárd, Mester.

B) csapat: Oláh, Egyedi, Gavrilov (Beneze) — Lóci, Lefelholz II, Nikolity (Bibak). — Dadity II., Szírotanovity, Markov, Nedity

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel KELEMEN JÁNOS.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek és rokonoknak, akik felejtethetetlen drága jó apánk

Gimpel Ferenc

végtesztességén megjelenésükkel mérheterlen fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, különösen a Téglagyári és Építőipari Rt. tek. igazgatósági tagjainak és alkalmazottjainak, továbbá a Zemploradnik Gépgyár t. alkalmazottjainak gyönyörű koszorúadományaikért és a temetésen való megjelenésükért; végül az árva ház t. vezetőségének az árvagyermekeknek a temetésen való megjelenéséért ezuton mond hálás köszönetet a gyászoló család.

Köszönet.

Mindazon barátoknak és ismerősöknek, akik felejtethetetlen testvérünk és sógorunk

Tóth Mihály

temetése alkalmával részvétkefezéssel, koszorú- és virágküldéssel és a temetésen való megjelenésükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, különösen a mészárosok és hentesek egyesületének és segédjeiknek testületileg való megjelenésükért és a zenekar felfogadásáért ezuton hálás köszönetet mondanak A mélyen gyászoló testvérek és sógorok.

Nyilttér

ezek rovai alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztő

Az összes vajdasági kereskedők, iparosok és vállalatok figyelmébe.

Felkérjük az összes kereskedőket és iparosokat, hogy címüket, alapítási évüket és székhelyüket egy levelezőlapon haladéktalanul küldjék be nekünk, hogy kiegészíthessük a hatóságok, kereskedelmi- és iparkamarák által rendelkezésünkre bocsátott anyagot és, hogy az esetleges hiányokat pótolhassuk.

Minden kereskedő, iparos és vállalat — a legkisebb is — teljesen díjtalanul lesz a három nyelven megjelenő „Vajdasági és Városi Almanach“-ba beiktatva.

Azzal, hogy a címet egy levelezőlapon beküldi, biztosítja azt, hogy az Almanachba, amely egész Európában el lesz terjedve, nem kerül be hibásan, vagy hogy abból nem marad ki teljesen.

A beiktatás teljesen díjtalan és sem hirdetés feladására, sem előfizetésre nem kötelez.

Saját érdekében felkérjük, címét sürgősen küldje be, mert az Almanach már nyomás alatt van és az utolsó kiegészítést akarjuk eszközölni.

„Progres“ távirati iroda II. oszt. mint a „Vajdasági és Városi Almanach“ kiadói Szubotica. 1372

Zongora

jókarban, olcsón eladó.

Cím az ORIENT-ben.

Gyakornok

helybeli nagy iparvállalatnál azonnali belépésre kerestetik

Ajánlatok „Szorgalmas“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 1369

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

ÉRTESETÉS!

Régi vevőimet tisztelettel értesitem, hogy szénkereskedésemet augusztus hó 1-ével ismét megnyitom.

Wiener gázkocsra és porosz darabos szénre

előjegyzéseket fix árak mellett már most elfogadok. A legnagyobb igények pontos kiszolgálás általi teljes kielégítését — úgy minőségileg, mint mennyiségileg — biztosítom :: Szives további támogatást kér

DAUN GYULA CÉG.

KIRÁLYI HOLLANDIAI LLOYD AMSTERDAM

Ügynökség: VELIKIBESKEREK, Szvetoszavszka utca 601/2. (szerb templom mellett).

Délamerikába:

Argentina, Brazília, Chile, Uruguay.

Transzportok Braziliába a braziliai állam költségére. 1310

Ingyenes felvilágosítások.

Van szerencsém a nagyerdemű közönség tudomására hozni, hogy

Női- és gyermekszalonomat

saját házukba költöttem át. További szives pártfogást kér

Subony Mariska 1368

Gyorgya Szmederevca (Laudon) u. 10.

Stabil gőzgéphez vizsgázót és tapasztalt

gépész kerestetik

Ajánlatokat az „Orient“ címere kérek. 1374

Egy jóforgalmu 1352

VENDÉGLŐ

teljes berendezéssel azonnal atvehető vagy eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Bánatban jól bevezetett, a szerb, magyar és német nyelvben perfekt

utazó

rövidárúnygyereskedésbe felvétetik. 1366

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Elsőrangú erő“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Bérbeadó

a lazarevói határban 120 láncc föld tanyai épületekkel együtt, amelyből 1/3 adréz felében és 2/3 adréz haszonbérbe több évre kiadó.

Bővebbet:

Angelina Krunity Velikibecskerek, Szlovacska (Luther) u. 800/1. sz.